

УДК 331.56

Кульматицька І. – ст. гр. БМп-12

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: асист. Мариненко Н. Ю.

Безробіття – це соціально-економічне явище, за якого частина працездатного населення не може знайти роботу, стає відносно надлишковою, поповнюючи резервну армію праці. Безробіття є центральною соціальною проблемою сучасного суспільства. Для суспільства небезпечним є не саме безробіття, а відсутність механізму його регулювання, надійного захисту безробітних. Загроза даного явища в умовах України пов'язана не з кризою надвиробництва, вичерпанням місткості ринку, як у західних країнах, а з сучасною кризою недовиробництва, неузгодженістю процесів вивільнення, перерозподілу та працевлаштування робітників, тобто з глибокими деформаціями, що мали місце в попередній економічній системі.

За прогнозами Державного центру зайнятості, цього року послугами служби зайнятості скористаються близько 3 млн. українців. Для порівняння, за підсумками 2007 р. в Державну службу зайнятості звернулося 2,419 млн. осіб, 2008 р. – 2,5 млн. осіб. Також сповільнилися темпи зменшення вакансій. Так, якщо наприкінці 2008 р. кількість вакансій, заявлених працедавцями в службу зайнятості, у середньому за добу скорочувалася на 2 тис., то наприкінці січня 2009 р. – тільки на 500 одиниць. У лютому кількість актуальних вакансій у базі даних державної служби зайнятості майже не змінилася. На початку лютого поточного року на обліку в державних центрах зайнятості перебувало 930 тис. громадян, для яких в наявності було лише 86,5 тис. вільних робочих місць. Отже, станом на лютий 2009 р., на кожну вакансію претендувало 11 осіб (на початку лютого 2008 р. – 4 людини).

Нещодавно було опитано 2000 респондентів (всеукраїнська вибірка з урахуванням основних соціально-демографічних характеристик населення України) у 160 населених пунктах, які репрезентують доросле населення України віком від 18 років. Квотами у виборці були: вік, стать, освіта і тип населеного пункту, в якому мешкає респондент. Похибка репрезентативності дослідження не перевищує +/-2,2%.

Характеризуючи можливі наслідки світової економічної кризи для українського суспільства, респонденти насамперед вказували на неминучість збільшення безробіття, зниження доходів людей і водночас – на підвищення цін. Прогнозується різке зростання кількості бідних, соціальної напруженості і злочинності.

Згідно із результатами дослідження, економічна криза торкнулася 77% громадян України. Експерти зауважують, що, водночас, матеріальна оцінка власних коштів населення змінилося несуттєво порівняно з тим, яким вона було на початку цього року. Понад усе люди сьогодні бояться не втрати роботи чи заощаджень, а істотного зниження рівня життя, тобто купівельної спроможності. 79% опитаних відчували на собі підвищення цін, частішими стали випадки затримки заробітної плати, на що вказали 29% респондентів. У понад 20% опитаних був зменшений розмір заробітної плати. У сім'ях 14,8% респондентів хтось втратив роботу, а 6% опитаних вказали на припинення роботи підприємства, на якому вони працювали. Втрата роботи майже однаково характерна як для державного, так і для приватного секторів зайнятості.